NORAKSTS
Lieta Nr.A42 05843 10
AA43-0354-12/18

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 6.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja A.Šteinberga,
tiesneši K.Berķis un M.Birzgalis,

piedaloties pieteicējas *J.B.* pārstāvei *E.D.* un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei *S.Z.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.B.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2010.gada 18.februāra lēmuma Nr.22.4.4/8132 atcelšanu daļā, ar kuru *J.B.* papildu nomaksai budžetā aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis par 2007.gadu Ls 23719,92, par 2008.gadu Ls 893,23, soda nauda Ls 24613,15 un nokavējuma nauda Ls 5621,08, noteikts no budžetā atmaksājamā iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājums par 2007.gadu Ls 4,09 apmērā, par 2008.gadu Ls 12,5 apmērā un soda nauda (par 2008.gadā no budžeta atmaksājamā iedzīvotāju ienākuma nodokļa nepamatoto samazinājumu) Ls 8,3, kā arī noteikts papildu nomaksai budžetā iedzīvotāju ienākuma nodoklis par 2007.gadu Ls 4,66, soda nauda 4,66 un nokavējuma nauda Ls 1,1, sakarā ar *J.B.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Vidzemes reģionālā iestāde no 2009.gada 30.jūlija līdz 2009.gada 27.oktobrim pieteicējai *J.B.* veica iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) auditu par 2007. un 2008.gadu. 2009.gada 27.oktobrī sastādīts audita pārskats Nr.23-2009-102 un pieņemts lēmums Nr.13.2-17/9405, ar kuru pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināts IIN 25101,94, soda nauda Ls 25101,94 un nokavējuma nauda Ls 5646,73.

Ar VID ģenerāldirektora 2010.gada 18.februāra lēmumu Nr.22.4.4/8132 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atcelts daļā par pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināto IIN Ls 488,79, soda naudu Ls 488,79 un nokavējuma naudu Ls 25,65, atstāts negrozīts sākotnējais lēmums daļā, ar kuru pieteicējai papildu nomaksai budžetā aprēķināts IIN par 2007.gadu Ls 23719,92, par 2008.gadu Ls 893,23, soda nauda Ls 24613,15 un nokavējuma nauda Ls 5621,08, noteikts no budžeta atmaksājamā IIN samazinājums par 2007.gadu Ls 4,09, par 2008.gadu Ls 12,50 un soda nauda

Ls 8,30, kā arī noteikts papildu nomaksai budžetā IIN par 2007.gadu Ls 4,66, soda nauda Ls 4,66 un nokavējuma nauda Ls 1,10.

Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja 2007. un 2008.gadā savā vārdā atsavināja 5 nekustamos īpašumus un par to saņēma atlīdzību, tātad pieteicējas darbība ir kvalificējama kā saimnieciska darbība**.**

Konstatējot šādus apstākļus, VID, pamatojoties uz likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normām, secināja, ka pieteicēja ir veikusi saimniecisko darbību, taču kā saimnieciskās darbības veicēja nebija reģistrējusies, tāpēc VID saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un likuma „Par nodokļiem un nodevām" tiesību normām aprēķināja pieteicējai papildus budžetā maksājamo IIN, soda naudu un nokavējuma naudu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu daļā, ar kuru pieteicējai papildu nomaksai budžetā noteikts IIN, nokavējuma nauda un soda, kā arī noteikts no budžeta atmaksājamā IIN samazinājums un noteikta soda nauda.

Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Sūdzību par audita rezultātā pieņemto Sākotnējo lēmumu pieteicēja iesniedza 2009.gada 26.novembrī, bet Lēmums tika pieņemts tikai 2010.gada 18.februārī. Iesniegtā sūdzība VID bija jāizskata un jāsniedz atbilde 30 dienu laikā, tas ir, līdz 2009.gada 28.decembrim. Pēc pieņemtā Lēmuma var secināt, ka netika veiktas nekādas papildus pārbaudes. Netika saņemts arī paziņojums par to, ka Finanšu ministrs būtu pagarinājis iesnieguma izskatīšanas termiņu. Ņemot vērā minēto un Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 49.panta ceturtajā daļā noteikto, VID nebija tiesību pieņemt pieteicējai nelabvēlīgu Lēmumu.

[2.2] 2009.gada 23.oktobrī pieteicēja nosūtīja VID iesniegumu ar iebildumiem par audita sarunas protokolā fiksēto un lūdza pārbaudīt iesniegumā minētos faktus, kā arī pirms Sākotnējā lēmuma pieņemšanas saskaņā ar APL 62.panta pirmo daļu dot pieteicējai iespēju tikties un personīgi sniegt paskaidrojumus amatpersonām, kas pieņems lēmumu šajā audita lietā. Neskatoties uz minēto lūgumu, pie Sākotnējā lēmuma pieņemšanas pieteicēja netika pieaicināta. Šādi rīkojoties, VID liedzis pieteicējai izmantot savas tiesības, kas paredzētas APL 14.[1], 61. un 62.pantā.

[2.2] Konkrētajā gadījumā nav piemērojams likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „a" apakšpunkts, jo šī panta „e" apakšpunktā attiecībā uz nekustamajiem īpašumiem likumdevējs ir noteicis, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti ienākumi no sava īpašuma atsavināšanas, izņemot ienākumus no tāda nekustamā īpašuma pārdošanas, kas ir bijis personas īpašumā mazāk par 12 mēnešiem. Līdz ar to nav pareizi piemērots arī 2006.gada 26.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.793 „Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.793) 54.punkts.

[2.3] Pieteicējas darbībās nav saskatāms sistemātiskums. Nekustamos īpašumus pieteicēja iegādājās 2002. un 2003.gadā, bet pārdeva pēc pieciem gadiem 2007. un 2008.gadā. Vērtējot tirdzniecības sistemātiskumu, nav korekti pievērst uzmanību tikai pārdošanas fakta skaitam. Lai objektīvi novērtētu darījumu sistemātiskumu tirdzniecībā, ir jāpievērš uzmanība gan pirkšanas, gan pārdošanas faktiem un laika posmam, kādā tas noticis. No nekustamo īpašumu pirkšanas brīža līdz to pārdošanas brīdim bija pagājuši 5 gadi, ko nevar uzskatīt par pietiekami īsu laika posmu, lai apgalvotu, ka darbībām bijis sistemātisks raksturs. Turklāt šajā laikā netika pārdoti un atkal pirkti jauni nekustamie īpašumi ar mērķi tos pārdot. Šis lielais laika posms no pirkšanas līdz pārdošanas brīdim norāda uz to, ka īpašumi tika pirkti izmantošanai savām vajadzībām.

[2.4] Iegādājoties nekustamos īpašumus, pieteicējas sākotnējais mērķis bija tos izmantot savām vajadzībām, tā nebija pārdošanai iegādāta lieta, kā noteikts likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „a" apakšpunktā. Nevienā tiesību normā nav atrunāts, ka īpašums apliekams ar IIN, ja pieteicēja tajā nedzīvoja vai nebija pierakstījusies.

Tikai apstākļu sakritība, ka Cēsīs vairs nedzīvo ne pieteicēja, ne viņas ģimenes locekļi, bija par iemeslu pārdot minētos īpašumus, lai iegūtu naudu viesu mājas celtniecībai. Iegādājoties nekustamos īpašumus, pieteicējai nebija nolūka gūt peļņu, kas ir viena no saimnieciskās darbības pazīmēm. 2002.gadā iegādājoties nekustamos īpašumus, pieteicēja nevarēja paredzēt tik lielu nekustamo īpašumu cenu pieaugumu, kāds notika pēdējos gados. Peļņa netika gūta mērķtiecīgas darbības rezultātā, bet gan ekonomiskās situācijas izmaiņu rezultātā.

[2.5] Audita laikā 2009.gada 12.augusta paskaidrojumā un 2009.gada 23.oktobra iesniegumā pieteicēja norādīja, ka, 2007.gadā pārdodot minētos īpašumus, konsultējās VID Cēsu nodaļas Konsultāciju daļā, vai nav jāmaksā nodokļi. Pieteicējai tika paskaidrots, ka nav, jo šie īpašumi viņai piederējuši jau vairāk kā piecus gadus. Minētie darījumi tika deklarēti iesniegtajās Gada ienākumu deklarācijās kā neapliekamie ienākumi, pievienojot darījumu līgumus. Ne iesniedzot deklarācijas, ne arī vēlāk pieteicējai netika aizrādīts, ka minētie darījumi ar nekustamo īpašumu ir apliekami ar IIN. Nodokļa nomaksa, kas būtu bijusi iespējama tūlīt pēc gada deklarācijas iesniegšanas, plānojot iegūto līdzekļu izlietojumu, tagad ir nereāla, jo visi iegūtie līdzekļi ir ieguldīti viesu mājas celtniecībā, kura sakarā ar ekonomisko situāciju valstī šobrīd peļņu nenes.

[3] Tiesai iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos VID norāda, ka pieteikums ir noraidāms.

VID norāda, lai konstatētu, vai saistībā ar nekustamā īpašuma pārdošanu personai ir jāmaksā IIN, vispirms ir noskaidrojams, no kāda avota gūts konkrētais ienākums, t.i., no saimnieciskās darbības vai no cita avota, piemēram, no sava nekustamā īpašuma pārdošanas. Ja ir pamats uzskatīt, ka ienākums gūts saimnieciskās darbības rezultātā, tad personai ir pienākums maksāt IIN neatkarīgi no apstākļiem, kas ietekmē šī nodokļa maksāšanas

pienākumu gadījumā, ja ienākums gūts no citiem avotiem. Piemēram, ja ienākums ir gūts no sava īpašuma pārdošanas, tad apstāklim, ka attiecīgais nekustamais īpašums ir bijis personas īpašumā ilgāk nekā 12 mēnešus, ir tiesiska nozīme. Turpretī, ja ienākums gūts saimnieciskās darbības rezultātā, pārdodot nekustamos īpašumus, tad tam apstāklim, ka pārdotais nekustamais īpašums personas īpašumā ir bijis ilgāk nekā 12 mēnešus, nav tiesiskas nozīmes, jo par ienākumu no saimnieciskās darbības IIN ir jāmaksā neatkarīgi no tā, vai nekustamais īpašums attiecīgās personas īpašumā ir bijis ilgāk nekā 12 mēnešus.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts.

Spriedums motivēts šādi.

[4.1] Lietā strīds ir par to, vai pieteicēja, 2007.gadā atsavinot 4 nekustamos īpašumus (*/adrese/*, */adrese/*, */adrese/* un */adrese/*) un 2008.gadā atsavinot ¼ daļu no īpašuma „*/Nosaukums/*" Salacgrīvas lauku teritorijā, Limbažu novadā, ir veikusi saimniecisko darbību. Lietā nav strīda par to, ka minētie nekustamie īpašumi atradušies pieteicējas īpašumā ilgāk kā 12 mēnešus.

[4.2] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „c" apakšpunkts *(likuma redakcijā, ievērojot Pārejas noteikumu 37.punktā noteikto tiesisko regulējumu, kas bija spēkā no 2001.gada 1.janvāra līdz 2008.gada 31.decembrim)* noteica, ka gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti ienākumi no sava īpašuma pārdošanas, izņemot ienākumu no tāda nekustamā īpašuma pārdošanas, kas ir bijis personas īpašumā mazāk par 12 mēnešiem.

Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra noteikumu Nr.793 „Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 54.punkts *(noteikumu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2007.gada 27.jūlijam)* noteica, ka, piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 19.punktu, sava īpašuma pārdošanas ienākumus nodala no saimnieciskās darbības ienākumiem – ienākumiem no pārdošanai izgatavotu vai iegādātu izstrādājumu (mantas) pārdošanas, izvērtējot darījumu ekonomisko būtību un veikto darījumu regularitāti un apjomu. Savukārt minētā tiesību norma no 2007.gada 28.jūlija līdz 2010.gada 30.jūnijam noteica, ka, piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 19.punktu, sava īpašuma pārdošanas ienākumus nodala no saimnieciskās darbības ienākumiem – ienākumiem no pārdošanai izgatavotu vai iegādātu lietu (ķermenisku vai bezķermenisku) pārdošanas, izvērtējot darījumu ekonomisko būtību un veikto darījumu regularitāti un apjomu.

No minētajām tiesību normām ir secināms, ka ar IIN nodokli netiek aplikti ienākumi no sava nekustamā īpašuma pārdošanas, ja vienlaicīgi konstatējami divi nosacījumi: 1) nekustamā īpašuma pārdošanas darījums nav veikts saimnieciskās darbības ietvaros; 2) nekustamais īpašums personas īpašumā bijis ilgāk par 12 mēnešiem.

Arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) ieskatā likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"

9.panta pirmās daļas 19.punktā ietvertie vārdi „savs īpašums" interpretējami kā īpašums, ko persona iegādājusies lietošanai personiskajām vajadzībām. Atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktam iedzīvotāja ienākuma nodoklis, citstarp, sastāv no nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja vien tie nav uzņēmuma ienākuma nodokļa objekts. Tādējādi, ja īpašums acīmredzot ir iegādāts nevis personiskajai lietošanai, bet gan realizēšanai citām personām, šāda īpašuma pārdošanu likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" izpratnē nevar uzskatīt par sava īpašuma pārdošanu. Tas ir īpašums, kas iegādāts un pārdots saimnieciskās darbības ietvaros. Pretējā gadījumā par sava īpašuma pārdošanu varētu uzskatīt jebkuru tirdzniecību, kuras ietvaros īpašnieks tirgotos ar preci, kas iegādāta par saviem līdzekļiem. Šāda interpretācija būtu pretēja likuma jēgai un mērķim un tālab nav izmantojama *(sk. Senāta 2005.gada 13.septembra sprieduma lietā SKA-217/2005 17.punktu)*.

[4.3] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta 1.[1]daļā ir noteikts, ka par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību. Savukārt Komerclikuma 1.panta trešajā daļā noteikts, ka saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību.

No minētajām tiesību normām secināms, ka personas veiktās darbības ir atzīstamas par saimniecisko darbību, ja persona nolūkā gūt peļņu patstāvīgi, tas ir, savā vārdā, sistemātiski veikusi noteiktas darbības *(sk. Senāta 2008.gada 19.jūnija sprieduma lietā SKA-260/2008 8.punktu)*.

Tādējādi, atzīstot darbību par sistemātisku, ir jāņem vērā tas, vai ir bijis nolūks veikt sistemātisku darbību, vai arī šai darbībai ir bijis tikai gadījuma raksturs, kura pamatā ir nejaušība vai apstākļu sakritība. Kā darbību sistemātiskuma kritērijs izvērtējams, cik ilgā laika posmā šīs darbības veiktas un kāds ir bijis nolūks (piemēram, vai īpašums iegādāts pašpatēriņam vai pārdošanai tālāk). Tiesas ieskatā, lai darbību atzītu par sistemātisku, nepieciešami vismaz trīs pārbaudāmajā periodā notikuši darījumi.

[4.4] Pieteicēja laika posmā no 2007.gada 23.maija līdz 2008.gada 12.septembrim atsavinājusi 5 nekustamos īpašumus. Tādējādi secināms, ka minētās pieteicējas darbības vērtējamas kā sistemātiska nekustamo īpašumu pārdošana. Līdz ar to konstatējama pirmā saimnieciskās darbības pazīme – veikto darbību sistemātiskums. No iepriekš konstatētajiem faktiem izriet arī otrā saimnieciskās darbības pazīme, proti, nekustamo īpašumu pārdošanas darījumus pieteicēja veica savā vārdā, jo pārdeva savā īpašumā esošos nekustamos īpašumus.

Kā nākošā pārbaudāma saimnieciskās darbības trešās pazīmes – noteiktās darbības veiktas nolūkā gūt peļņu – esamība, proti, ka pieteicējai, iegādājoties šos īpašumus, bija nolūks gūt sev mantisku labumu (peļņu).

[4.5] No izskatāmās lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicēja gan savā 2009.gada 12.augusta paskaidrojumā, gan arī pieteikumā norādījusi, ka dzīvoklis */adrese/*, sākotnēji 2002.gadā tika iegādāts ar mērķi izmitināt tur pieteicējas vecākus, jo viņi tajā laikā dzīvojuši laukos un taisījušies likvidēt

savu lauku saimniecību. Pēkšņi nomiris pieteicējas tēvs, bet māte viena vairs nav gribējusi dzīvot pilsētā. Īpašuma iegādes mērķis bija izmantot to savām vajadzībām, uz ko norāda arī lielais laika posms no iegādes līdz pārdošanas brīdim.

Dzīvoklis */adrese/*, ticis nopirkts pieteicējas māsai, pēc diviem gadiem māsa pārcēlusies uz Rīgu, tādējādi izmantots pieteicējas ģimenes vajadzībām.

Dzīvoklī */adrese/*, dzīvojis pieteicējas attāls radinieks, no kura īres maksa iekasēta netika. 2002.gadā saņemot mantojumu, radās iespēja kapitāli izremontēt māju */adrese/*.

Sākoties remontam, bija nepieciešams pārvietot bibliotēku un dokumentu arhīvu, kā arī citas mantas. Šim nolūkam tika nopirkts dzīvoklis */adrese/*; lai nebūtu jāmaksā komunālie maksājumi, dzīvokļa otrajā istabā tika izmitināti pieteicējas draugi, no kuriem īres maksa netika iekasēta.

Savukārt zemes īpašums „*/Nosaukums/*" ticis iegādāts kopīpašumā ar meitas *K.K.* draugu *J.T.* ģimenes mājas celtniecībai. Meitas draugs traģiski gāja bojā, un mājas celtniecība neizņāca, jo viņa daļa nonāca mantinieku īpašumā. Rodoties domstarpībām par kopīpašumu un tā reālo sadali, īpašumu 2008.gadā nācās pārdot. VID rīcībā bija izsniegtā būvatļauja dzīvojamās mājas un saimniecības ēku būvniecības darbiem, kas pilnībā pierāda nodomu šeit būvēt ģimenes māju.

Savukārt VID Lēmumā ir vērtējis minēto nekustamo īpašumu iespējamo iegādi personiskajām vajadzībām, izvērtējot gan tiesisko regulējumu, piemēram, Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmajā daļā un 4.panta pirmajā daļā noteikto kopsakarā ar izskatāmajā lietā konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, gan arī pieteicējas 2005.gada 17.maija (*lietas 152. un 153.lapa*), 2007.gada 3.jūlija (*lietas 150. un 151.lapa*) un 2009.gada 12.septembra paskaidrojumos norādīto. Tomēr pieteicējas paskaidrojumus VID nav atzinis par pietiekošiem, lai atzītu, ka minētos īpašumus pieteicēja nav atsavinājusi saimnieciskās darbības ietvaros.

[4.6] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pants noteic, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs. Savukārt Administratīvā procesa likuma 161.panta pirmā daļa noteic, ka Administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi, kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Izskatāmajā lietā pieteicēja nav iesniegusi nevienu pierādījumu, kas apstiprinātu viņas paskaidrojumā un pieteikumā norādīto nekustamo īpašumu */adrese/*, */adrese/*, */adrese/* un */adrese/*, iegādes mērķi – izmantošanu personiskajai lietošanai. Savukārt no izskatāmās lietas materiāliem, tai skaitā no 2005.gada 18.maija apsekošanas akta Nr.262, kurā konstatēts, ka no 2002.gada 1.jūnija dzīvokli */adrese/*, īrē *I.K.* (*lietas 155.lapa*), no 2005.gada 18.maija apsekošanas akta Nr.267, kurā konstatēts, ka no 2002.gada augusta dzīvokli */adrese/*, īrē *V.B.* (*lietas 158.lapa*), no 2005.gada 20.maija apsekošanas akta Nr.263, kurā konstatēts, ka no 2002.gada dzīvokli */adrese/*,

īrē *L.D.* un *R.D.* (*lietas 156.lapa*), kā arī no 2005.gada 20.maija apsekošanas akta Nr.265, kurā konstatēts, ka no 2004.gada augusta dzīvokli */adrese/*, īrē *I.D.* un *I.V.* (*lietas 157.lapa*), secināms, ka pieteicēja šos dzīvokļus nav iegādājusies personiskajai lietošanai.

Attiecībā par ¼ daļu no nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*" Salacgrīvas lauku teritorijā, Limbažu novadā, pieteicēja norāda, ka VID rīcībā bija izsniegtā būvatļauja dzīvojamās mājas un saimniecības ēku būvniecības darbiem, kas pilnībā pierāda nodomu šeit būvēt ģimenes māju.

Tiesa konstatē, ka 2005.gada 17.maija paskaidrojumā pieteicēja norādījusi, ka starp viņai piederošajiem 18 nekustamajiem īpašumiem ir arī īpašums „*/Nosaukums/*", Salacgrīvas lauku teritorijā, Limbažu rajonā, kurā viņai pieder ¼ daļa no šī īpašuma, kas reāli ir apbūves gabals 0,6 ha platībā (*lietas 152. un 153.lapa*). 2005.gada 7.jūnijā veiktajā minētā nekustamā īpašuma apsekošanā konstatēts, ka zemes gabals neapstrādāts, uz tā atrodas iesākta koka būve, nekāda saimnieciskā darbība uz šīs zemes nenotiek (*lietas 154.lapa*). Salacgrīvas būvvaldes 2009.gada 18.augusta informācijā Nr.3-13/184 norādīts, ka, pamatojoties uz kopīpašnieku *A.B.* un pieteicējas parakstītas pilnvaras un arhitekta *J.Ķ.* izstrādātā dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas būvprojekta, *J.T.* minēto ēku būvniecībai Salacgrīvas būvvaldē izsniegta būvatļauja Nr.40/03 (*lietas 148.lapa*). Savukārt *J.T.*, kurš saskaņā ar 2005.gada 25.oktobra mantojuma apliecību Nr.6829 kļuva par nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*" ½ domājamās daļas īpašnieku, VID Vidzemes reģionālajai iestādei sniegtajā paskaidrojumā norādījis, ka viņa brālis *J.T.*, pieteicēja un *A.B.* minēto nekustamo īpašumu iegādājās privātmājas būvniecībai, varētu būt dzīvošanai vai pārdošanai (*lietas 88.lapa*).

No konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem secināms, ka tie neapstiprina to, ka nekustamajā īpašumā „*/Nosaukums/*" Salacgrīvas lauku teritorijā, Limbažu novadā, pieteicēja vēlējusies celt ģimenes māju, tādējādi tie neapstiprina šī īpašuma iegādi personiskajai lietošanai.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, pirmkārt, ka pieteicēja ir ieguldījusi laiku un resursus, lai iegādātos nekustamos īpašumus un nostiprinātu uz tiem savas īpašumu tiesības zemesgrāmatā. Ja tiek ieguldīts savs laiks un resursi, ir pamats secināt, ka ikviena persona vēlas saņemt ne vien atlīdzību, kas būtu ekvivalenta jau ieguldītajiem resursiem un laikam, bet arī vēlas saņemt vēl papildu labumu. Otrkārt, pieteicēja gan savā 2009.gada 12.augusta paskaidrojumā (*lietas 202. – 206.lapa*), gan arī Audita nobeiguma sarunā 2009.gada 26.oktobrī (*lietas 110.lapa*) norādījusi, ka 2002.gadā no vīramātes saņemtā nauda tika ieguldīta nekustamajos īpašumos, tos iegādājoties, jo nekustamais īpašums ir drošākais līdzekļu saglabāšanas veids. Tātad pēc būtības pati pieteicēja ir norādījusi, ka nekustamo īpašumu iegādes mērķis bija nevis to izmantošana savām vajadzībām, bet naudas līdzekļu ieguldīšana, kas nenesīs zaudējumus. Treškārt, lietā nav strīda par to, ka pieteicēja savas īpašuma tiesības uz nekustamajiem īpašumiem */adrese/*, */adrese/*, */adrese/*, */adrese/*, un ¼ daļu no īpašuma „*/Nosaukums/*" Salacgrīvas lauku teritorijā,

Limbažu novadā, nav nodevusi trešajām personām bezatlīdzības ceļā, tas ir, noslēdzot dāvinājuma līgumus.

Tādējādi pieteicējas rīcībā, pārdodot minētos 5 nekustamos īpašumus, konstatējama arī trešā saimnieciskās darbības pazīme – nolūks gūt sev mantisku labumu (peļņu).

[4.7] Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktu iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir nodoklis, ar ko apliek fiziskas personas gūtos ienākumus, un tas sastāv no nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja tie nav uzņēmumu ienākumu nodokļa objekts, un nodokļa no citiem ienākuma avotiem.

Izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu daļā par pieteicējas saimniecisko darbību, tiesa konstatē, ka VID ir izvērtējis nekustamo īpašumu */adrese/, /adrese/, /adrese/, /adrese/*, un ¼ daļas no īpašuma *„/Nosaukums/*" Salacgrīvas lauku teritorijā, Limbažu novadā, iegādes mērķi, veikto atsavināšanas darījumu ekonomisko būtību, veikto darījumu regularitāti un apjomu kopsakarā ar pieteicējas un nekustamo īpašumu pircēju un pārdevēju sniegtajiem paskaidrojumiem (*lietas 178. – 181., 183., 184., 186 un 187.lapa*). Ņemot vērā iepriekš norādīto, atzīstams, ka VID pamatoti secinājis, ka pieteicējas darbība šajā jomā atzīstama par saimniecisko darbību – nekustamo īpašumu pārdošanu, kuras rezultātā viņa guvusi ar IIN apliekamus ienākumus.

[4.8] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta pirmā daļa noteic, ka fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts kā šajā pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība. Atbilstoši šā panta otrajai daļai ieņēmumos tiek ieskaitīti: 1) ieņēmumi no preču, darbu un pakalpojumu pārdošanas; 2) ieņēmumi no īpašuma un telpu iznomāšanas vai izīrēšanas; 2^1) pārpalikuma daļa, kuru saņem normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem par atbalsta saņemšanu lauku attīstībai atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedrs, atbilstoši viņa izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam; 3) summas, kas saņemtas soda naudas veidā; 4) citi saimnieciskās darbības ienākumi. Savukārt likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms.

No minētajām tiesību normām secināms, ka ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts kā taksācijas periodā gūto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība.

[4.9] Pieteicēja pieteikumā norādījusi, ka 2009.gada 23.oktobrī nosūtījusi atbildētājam iesniegumu ar iebildumiem par audita sarunas protokolā fiksēto un lūgusi pārbaudīt iesniegumā minētos faktus, kā arī pirms Sākotnējā lēmuma pieņemšanas dot viņai iespēju tikties un personīgi sniegt paskaidrojumus amatpersonām, kas pieņems lēmumu. Tomēr, neskatoties uz minēto lūgumu, pie Sākotnējā lēmuma pieņemšanas pieteicēja netika pieaicināta. Šādi rīkojoties, VID liedzis pieteicējai izmantot savas tiesības, kas paredzētas APL $14.^1$, 61. un 62.pantā.

Tiesa nepiekrīt minētajam pieteicējas viedoklim, ka konkrētajā gadījumā ir pārkāpts procesuālā taisnīguma un uzklausīšanas princips. No izskatāmās lietas materiāliem secināms, ka pieteicēja jau Audita laikā 2009.gada 12.augustā sniegusi paskaidrojumu, viņa piedalījusies Audita nobeiguma sarunā, pēc kuras 2009.gada 27.oktobrī elektroniski VID nosūtījusi iebildumus un paskaidrojumus, uz kuriem VID sniedzis atbildes Audita pārskatā. Tāpat savus iebildumus pieteicēja ir izteikusi, apstrīdot Sākotnējo lēmumu.

Apstāklis, ka netika apmierināts pieteicējas lūgums uzaicināt viņu uz lietas izskatīšanu Reģionālajā iestādē, nenozīmē, ka VID pārkāpis APL 14.[1], 61. un 62.pantu. Mutvārdu paskaidrojumu neuzklausīšana konkrētās lietas apstākļos nav atzīstama par procesuālā taisnīguma un uzklausīšanas principa neievērošanu, jo pieteicējai bija iespējas iesniegt pierādījumus un izteikt savus argumentus visa administratīvā procesa iestādē laikā, ko viņa arī darījusi. Turklāt pieteicējas argumenti un iebildumi ir vērtēti VID lēmumos. Tāpat nav ierobežotas pieteicējas tiesības iepazīties ar lietu un izteikt savu viedokli.

[4.10] Pieteicēja pieteikumā arī norādījusi, ka sūdzību par audita rezultātā pieņemto Sākotnējo lēmumu atbildētājam adresētā iesniegumā pieteicēja iesniedza 2009.gada 26.novembrī, bet Lēmums tika pieņemts tikai 2010.gada 18.februārī, pārkāpjot likuma „Par nodokļiem un nodevām" 37.panta ceturtajā daļā noteikto 30 dienu termiņu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 37.panta ceturtā daļa noteic, ka Valsts ieņēmumu dienests izskata iesniegumu un pieņem lēmumu viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. Finanšu ministram ir tiesības pagarināt minētā iesnieguma izskatīšanas laiku par diviem mēnešiem.

No lietas materiāliem konstatējams, ka 2009.gada 26.novembrī VID saņēmis pieteicējas iesniegumu par Sākotnējā lēmuma apstrīdēšanu. Tādējādi Lēmuma pieņemšanas pēdējā diena bija 2009.gada 26.decembris.

Tā kā 2009.gada 26.decembris bija brīvdiena, tad Lēmums bija jāpieņem ne vēlāk kā līdz 2009.gada 28.decembrim. Lēmums pieņemts 2010.gada 18.februārī, proti, nokavējot lēmuma pieņemšanas termiņu par 52 dienām. Līdz ar to ir secināms, ka VID ir pieļāvis likuma „Par nodokļiem un nodevām" 37.panta ceturtās daļas pārkāpumu.

Saskaņā ar APL 49.panta ceturto daļu, ja šis likums vai cits normatīvais akts nosaka termiņu, kurā iestādei administratīvā procesa gaitā jāizpilda procesuālā darbība, kas iesniedzējam vai iespējamam administratīvā akta adresātam ir nelabvēlīga, pēc termiņa izbeigšanās šo procesuālo darbību vairs nevar izpildīt, ja vien iestādes pieļautajam termiņa nokavējumam nav pienācīga pamatojuma.

Administratīvo tiesu judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka augstākas iestādes lēmuma (administratīvais akts tā galīgajā noformējumā) izdošana nav procesuālā darbība APL 49.panta izpratnē. Procesuālās darbības ir tādas, kas ir vērstas uz galīgā procesa rezultāta sasniegšanu, bet nevis pats rezultāts, šajā gadījumā administratīvais akts. Gadījumā, ja augstāka iestāde savlaicīgi neizdod administratīvo aktu, pieteicējam saskaņā ar APL 188.panta piekto

daļu ir tiesības, arī nesagaidot augstākas iestādes lēmumu, vērsties tiesā par administratīvā akta atcelšanu (par galīgo uzskatot to redakciju, kādu persona pēdējo ir saņēmusi), turklāt tādā gadījumā ir pieļauts ilgāks pārsūdzības termiņš. Lai arī iestādei noteiktā termiņa neievērošana ir procesuāls pārkāpums, procesuālais pārkāpums jāvērtē atkarībā no tā ietekmes uz galīgo lēmumu. Šajā gadījumā jau no iepriekš minētās APL 188.panta piektās daļas var secināt, ka termiņa nokavējuma sekas nevis ietekmē lietas iznākumu, bet ietekmē pārsūdzības termiņu un kārtību *(sk. Senāta sprieduma SKA-125/2007 23.5.apakšpunktu, 2008.gada 29.maija sprieduma SKA – 218/2008 11.punktu)*. Līdz ar to konstatētais procesuālais pārkāpums pēc būtības nav ietekmējis administratīvā procesa iestādē rezultātu un nav atzīstams par būtisku procesuālu pārkāpumu, kas būtu par pamatu pārsūdzētā Lēmuma atcelšanai.

[4.11] Tiesa nekonstatēja kļūdas ar Lēmumu pieteicējai papildus aprēķinātā IIN, soda naudas un nokavējuma naudas apjomā. Ievērojot minēto, Lēmums pārsūdzētajā daļā ir atzīstams par tiesisku un pamatotu.

[5] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra spriedumu. Papildus pieteikumā norādītajiem argumentiem pieteicēja norāda šādus apsvērumus.

[5.1] Galīgais VID lēmums pieņemts, neievērojot likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 22.panta otrajā daļā noteikto termiņu. Ņemot vērā, ka finanšu ministrs nebija atbilstoši likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 37.panta ceturtajai daļai pagarinājis iesnieguma izskatīšanas laiku, VID nebija tiesību pieņemt pieteicējai nelabvēlīgu lēmumu.

[5.2] Pieteicēja norāda, ka viņas darbībās nav konstatējams sistemātiskums. Pieteicēja uzskata, ka, vērtējot tirdzniecības sistemātiskumu, nav korekti pievērst uzmanību tikai pārdošanas faktu skaitam, bet jāņem vērā arī laika posms, kurā tas noticis, proti, ka no nekustamo īpašumu iegādes līdz pārdošanas brīdim bija pagājuši 5 gadi. Minētā perioda ilgums jau pats par sevi norāda, ka īpašumi tika pirkti izmantošanai savām vajadzībām.

[5.3] Pieteicēja uzskata, ka VID nebija pamata piemērot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „a" apakšpunkts. Pieteicējai iegādājoties nekustamos īpašumus, nebija mērķis gūt peļņu. Pieteicēja 2002.gadā, pērkot nekustamos īpašumus, nevarēja zināt, ka tie nesīs peļņu. Tiesa neloģiski secinājusi, ka tas, ka pieteicēja, pērkot nekustamos īpašumus, ieguldīja vīramātes naudu, izslēdz argumentu, ka pieteicēja minētos īpašumus ir iegādājusies savām un savas ģimenes vajadzībām.

[5.4] Pieteicēja uzsver, ka, ne iesniedzot deklarāciju, ne vēlāk, viņai netika norādīts, ka minētie darījumi ir apliekami ar IIN. Nodokļu nomaksa uzreiz pēc deklarācijas iesniegšanas būtu iespējama, taču tagad ir nereāla, jo visi līdzekļi ir ieguldīti viesu mājas celtniecībā, kura nenes peļņu sakarā ar ekonomisko krīzi.

[6] VID paskaidrojumos par apelācijas sūdzību norāda, ka uzskata apelācijas sūdzību par nepamatotu un noraidāmu, un lūdz Lēmumu pārsūdzētajā daļā atstāt negrozītu.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve apelācijas sūdzību uzturēja. Papildus paskaidroja, ka pirms īpašumu pārdošanas rakstisku VID apliecinājumu, ka attiecīgajā gadījumā IIN nav jāmaksā, nav saņēmusi – šādu informāciju VID amatpersonas sniegušas mutvārdos.

Atbildētāja pārstāve apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācija sūdzība nav pamatota.

[9] Apgabaltiesa, pārbaudot Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 10.novembra sprieduma pamatojumu, atzīst, ka tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Apgabaltiesa pirmās instances tiesas pamatojumu atzīst par pareizu un pietiekamu, tāpēc saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai (sk. šī sprieduma 4.1.-4.11.punktu) un to neatkārto.

[10] Pieteicējas apelācijas sūdzība pamatota ar apsvērumu, ka VID konkrētajā gadījumā nebija pamata piemērot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „a" apakšpunktu un pieteicējas darbībās, atsavinot nekustamos īpašumus, nav konstatējams sistemātiskums, jo vērā ņemams ne tikai pārdošanas faktu skaits, bet arī laika posms no nekustamo īpašumu iegādes līdz pārdošanas brīdim.

Kā pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, interpretējot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „c" apakšpunktu kopsakarā ar Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra noteikumu Nr.793 „Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 54.punktu, ar IIN nodokli netiek aplikti ienākumi no sava nekustamā īpašuma pārdošanas, ja vienlaicīgi konstatējami divi nosacījumi: 1) nekustamā īpašuma pārdošanas darījums nav veikts saimnieciskās darbības ietvaros; 2) nekustamais īpašums personas īpašumā bijis ilgāk par 12 mēnešiem.

No likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.panta $1.^{1}$daļas un Komerclikuma 1.panta trešās daļas izriet, ka personas veiktās darbības ir atzīstamas par saimniecisko darbību, ja persona nolūkā gūt peļņu patstāvīgi, tas ir, savā vārdā, sistemātiski veikusi noteiktas darbības.

Latvijas Republikas Satversmes tiesa 2011.gada 13.decembra lēmumā lietā Nr.2011-15-01 atzinusi, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis nav jāmaksā no ienākumiem par tāda nekustamā īpašuma pārdošanu, kas personas īpašumā bijis vairāk par 12 mēnešiem, ja persona nekustamo īpašumu nav

pārdevusi sistemātiski nolūkā gūt peļņu (lēmuma 9.5.punkts). Piemērojot likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 9.panta pirmās daļas 19.punkta „c" apakšpunktu attiecībā uz nekustamo īpašumu pārdošanu, ir nošķirama tāda nekustamā īpašuma pārdošana, kas veikta saimnieciskās darbības ietvaros, un par saimnieciskās darbības konstatēšanas kritērijiem pieņemama veikto darījumu ekonomiskā būtība, regularitāte un apjoms (lēmuma 9.2.punkts). Noskaidrojot jēdziena „savs īpašums" saturu, jāņem vērā likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" ietvertais saimnieciskās darbības tiesiskais regulējums. No tā secināms, ka „savs īpašums" ir tāds īpašums, kas nav atzīstams par preci likuma 11.panta otrās daļas 1.punkta izpratnē, proti, kas nav tirgošanās objekts un attiecībā uz ko ir konstatējams personas nolūks lietu ilgstoši saglabāt savā īpašumā. Atbrīvojums no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas nav attiecināms uz ienākumiem no tāda nekustamā īpašuma pārdošanas, kas iegādāts ar mērķi to vēlāk pārdot (lēmuma 9.3.punkts).

[11] Konkrētajā gadījumā apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, atzīst, ka, ņemot vērā konkrēto piecu nekustamo īpašumu atsavināšanas apstākļus, pieteicējas rīcībā ir konstatējamas visas saimnieciskās darbības pazīmes.

Pārbaudot pieteicējas pārstāves apelācijas instances tiesas sēdē papildus iesniegtos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka arī tie neapliecina pieteicējas nodomu nekustamo īpašumu izmantot pieteicējas personiskajām vajadzībām.

Apgabaltiesa konstatē, ka audita laikā pieteicēja sniedza paskaidrojumus, ka nekustamie īpašumi tika pirkti ar nolūku droši saglabāt vīramātei piederošos (2002.gadā mantojumā saņemtos) naudas līdzekļus atbilstoši viņas norādījumiem, ka jāiegādājas nekustamais īpašums, jo tas ir pats drošākais līdzekļu uzglabāšanas veids. Turklāt dzīvokļos dzīvojuši radinieki un tuvi ģimenes draugi, neprasot no viņiem īres maksu, bet tikai komunālo maksājumu segšanu, lai pieteicējai nebūtu papildus maksājumu par īpašuma uzturēšanu. Īpašumi 2007. un 2008.gadā tika pārdoti, jo bija nepieciešami līdzekļi viesu nama celtniecībai.

No lietas materiāliem izriet, ka dzīvokli */adrese/*, pieteicēja iegādājusies 2002.gada 7.maijā par Ls 3000 un atsavinājusi 2007.gada 23.maijā par Ls 28000. Pieteicēja paskaidrojusi, ka dzīvoklis tika iegādāts ar mērķi tajā izmitināt pieteicējas vecākus, jo viņi tajā laikā dzīvojuši laukos un taisījušies likvidēt savu lauku saimniecību. Māte bijusi ar mieru tikai pēc tam, kad tiks pārdoti lopi. Pēkšņi nomiris pieteicējas tēvs, bet māte viena vairs nav gribējusi dzīvot pilsētā. Pēc tam dzīvoklī atļāvuši dzīvot draugiem (kopš 2002.gada augusta – *R.L.* un *V.B.*). Apgabaltiesas sēdē pieteicējas pārstāve iesniedza pieteicējas mātes *J.Ķ.* paskaidrojumu, ka minēto dzīvokli *J.B.* nopirka 2000.gada pavasarī viņai ar vīru, jo uz ziemu bija nolēmuši pārcelties uz pilsētu; kad vīrs 2002.gada rudenī nomira, *J.Ķ.* uz šo dzīvokli pārcelties negribēja.

Dzīvokli */adrese/*, pieteicēja iegādājusies 2002.gada 13.maijā par Ls 1600 un atsavinājusi 2007.gada 18.septembrī par Ls 21000. Pieteicēja paskaidrojusi, ka tajā dzīvojis pieteicējas attāls radinieks, no kura īres maksa iekasēta netika. Atbilstoši auditā noskaidrotajam dzīvoklī kopš 2002.gada 1.jūnija dzīvoja *I.K.* Apgabaltiesas sēdē pieteicējas pārstāve iesniedza pieteicējas meitas *D.B.* paskaidrojumu, ka māte dzīvokli nopirkusi, jo bija nolemts, ka pēc skolas beigšanas *D.B.* dzīvos Cēsīs. Savukārt savai māsai pieteicēja iegādājusies dzīvokli */adrese/*, jo arī viņa nolēmusi pārcelties uz dzīvi Cēsīs.

Dzīvokli */adrese/*, pieteicēja iegādājusies 2002.gada 9.jūlijā par Ls 2000 un atsavinājusi 2007.gada 23.maijā par Ls 30000. Pieteicēja paskaidrojusi, ka dzīvoklis ticis nopirkts, lai uz to pārvietotu bibliotēku, dokumentu arhīvu un citas mantas, sākoties mājas remontam */adrese/*. Lai nebūtu jāmaksā komunālie pakalpojumi, otrajā istabā izmitināti ģimenes draugi. Atbilstoši auditā noskaidrotajam dzīvoklī kopš 2002.gada dzīvojusi *L.D.*

Dzīvokli */adrese/*, pieteicēja iegādājusies 2002.gada 1.oktobrī par Ls 2000 un atsavinājusi 2007.gada 29.novembrī par Ls 21000. Pieteicēja paskaidrojusi, ka dzīvoklis iegādāts pieteicējas māsai, taču pēc diviem gadiem māsa atradusi darbu Rīgā un pārcēlusies uz turieni. Pēc tam dzīvoklī dzīvoja ģimenes draugi. Atbilstoši auditā konstatētajam dzīvoklī kopš 2004.gada augusta dzīvo *I.V.* un *I.D.*

Apgabaltiesas ieskatā, pieteicējas paskaidrojumi par to, ka dzīvokļus bijis paredzēts izmantot pieteicējas personiskajām vajadzībām, ir pretrunā ar dzīvokļu faktiskās izmantošanas apstākļiem, jo pieteicēja savas īpašuma tiesības uz šiem nekustamajiem īpašumiem nav nodevusi citām personām bezatlīdzības ceļā (citastarp, nav dāvinājusi saviem ģimenes locekļiem, kuriem tie it kā bijuši nepieciešami), norādītie ģimenes locekļi šos dzīvokļus nekad nav lietojuši un jau neilgi pēc dzīvokļu iegādes tajos iemitinātas citas personas, kuras ir apmaksājušas komunālos pakalpojumus un veikušas šo dzīvokļu uzturēšanu. Ņemot vērā arī pieteicējas paskaidrojumus, ka nekustamo īpašumu iegādes mērķis primāri bijis droša brīvo naudas līdzekļu ieguldīšana, pirmās instances tiesa pamatoti secinājusi, ka pieteicējas rīcībā, atsavinot piecus nekustamos īpašumus, konstatējamas visas saimnieciskās darbības pazīmes.

[12] Kā konstatējusi pirmās instances tiesa, Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors par 52 dienām bija nokavējis termiņu, kurā bija jāpieņem lēmums par apstrīdēto administratīvo aktu. Pieteicēja nepiekrīt tiesas viedoklim, ka šāds kavējums ir nebūtisks procesuāls pārkāpums un nevar novest pie administratīvā akta atcelšanas.

Kā atzinis Senāts, gadījumā, ja augstāka iestāde savlaicīgi neizdod administratīvo aktu, personai ir tiesības, arī nesagaidot augstākas iestādes lēmumu, vērsties tiesā par administratīvā akta atcelšanu (par galīgo uzskatot to administratīvā akta redakciju, kādu persona pēdējo ir saņēmusi), turklāt tādā gadījumā ir pieļauts ilgāks pārsūdzības termiņš saskaņā ar

Administratīvā procesa likuma 188.panta piekto daļu. Tātad šāda nokavējuma sekas ietekmē nevis lietas iznākumu, bet ietekmē pārsūdzības termiņu un kārtību *(sk. Senāta 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-125/2007 23.5.punktu, 2008.gada 29.maija sprieduma lietā Nr.SKA-218/2008 11.punktu, 2011.gada 6.maija sprieduma lietā Nr.78/2011 12.punktu)*. Ar sūdzības izskatīšanai noteiktā termiņa nokavēšanu augstāka iestāde tādējādi riskē zaudēt iespēju ārpustiesas kārtībā labot zemākas iestādes pieļautās kļūdas, sniegt pilnīgāku pamatojumu.

Līdz ar to pieteicējas apelācijas sūdzībā ietvertie argumenti nav pamatoti.

[13] Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka nav pamata Lēmuma atcelšanai, jo tas ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Noraidīt *J.B.* pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2010.gada 18.februāra lēmuma Nr.22.4.4/8132 atcelšanu daļā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	A.Šteinberga
Tiesneši	*(paraksts)*	K.Berķis
	(paraksts)	M.Birzgalis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese A.Šteinberga
2012.gada 6.martā